

Modul / FAN SILLABUSI
Iqtisodiyot va axborot texnologiyalari fakulteti
60410200-Buxgalteriya hisobi

Fan nomi:	Iqtisodiy ta'limotlar tarixi
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	ITT1105
Yil:	1
Semestr:	1
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	150
Ma'ruza	30
Amaliy	30
Labaratoriya	-
mashg'ulotlari	
Seminar	
Mustaqil ta'lim	90
Kredit miqdori:	5
Baholash shakli	Yozma
Fan tili:	O'zbek

	Fan maqsadi(FM)
	Talabalararga Antik davrdan XX asrning ikkinchi yarmigacha bo'lgan iqtisodiy fikrning rivojlanishi haqida umumiy ma'lumot berish. Iqtisodchilar har doim duch kelgan va hal qilishga uringan muammolar mohiyatiga alohida e'tibor berishlari kerak. Muammolarni hal qilishda iqtisodchilarning faoliyatidagi uzluksizlik va o'zgarishlarni tushunish iqtisodiyotni fan sifatida shakllanishi evolyutsiyasini yaxshiroq tushunishga yordam beradi.
FMI	Fanning vazifasi - nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, qonunlar va kategoriyalar mazmun-mohiyatini o'rgatish, ularga nisbatan shaxsiy munosabatlarni shakllantirish orqali iqtisodiy muammolarni yechish yo'llarini topa olish qobiliyatlarini shakllantirish.

	Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar
1.	Tarix
2.	Iqtisodiy bilim asoslari
3.	Tadbiqkorlik va bilim asoslari
4.	Iqtisodiyot nazariyasi

Mustaqil ta'lim	12	loyiha, kurs ishi, uy vazifalarini bajarishi	Har bir mavzu bo'yicha berilgan topshiriqlarni bajarish
Oraliq nazorat, shundan	30	Tasdiqlangan jadval asosida	
Oraliq nazorat, shundan	30	Tasdiqlangan jadval asosida test nazorati o'tkaziladi. (30 ta savoldan iborat test topshiriqlari uchun 1 ball dan jami 30 ball.) Testning 60% (18 ta savol) savollari mustaqil ta'lim topshiriqlaridan iborat bo'ladi.	Dars hajmining 85-90% ni o'tgandan so'ng
Yakuniy nazorat	50	Tasdiqlangan jadval asosida	O'quv bo'limi tomonidan tasdiqlangan muddatlarda
Yakuniy nazorat	50	Tasdiqlangan jadval asosida yozma ish (kamida 5 ta savol) test (kamida 50 ta) shaklida o'tkaziladi. Nazorat savollarining 60% talabalar mustaqil ta'lim doirasida o'zlashtirgan mavzulardan iborat bo'ladi.	O'quv bo'limi va dekanat tomonidan tasdiqlangan muddatlarda
Jami	100		

Talabaning semestr davomida fan bo'yicha to'plagan umumiy balli har bir nazorat turidan belgilangan qoidalarga muvofiq quyidagi formula orqali hisoblanadi:

$$YAB = JN + ON + YAN$$

bu yerda: JN – joriy nazorat; ON – oraliq nazorat; YAN – yakuniy nazorat.
Eslatma: dars mashg'ulotlaridagi ishtiroki, joriy nazorat va oraliq nazoratlar uchun ajratilgan jami ballar (50 ball)ning kamida 60 foizini to'play olmagan talabaning yakuniy nazoratga kirishiga ruxsat berilmaydi.

baho	ball	O'zlashtirish
"5"	18-20	90-100%
"4"	14-17	70-89,9%
"3"	12-13	60-69,9%
"2"	11	0-59,9%

baho	Ball	o'zlash tirish
"5"	27-30	90-100%
"4"	21-26	70-89,9%

➤ ma'lumotlarni tahlil qila olsa;

b) 4 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi

lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajaragan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va bosqich me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'ylisa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabning bilim darajasi qoniqsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagani bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Talabalar bilimni baholash

Ushbu fan (modul) bo'yicha talabalar bilimni baholash semestr davomida o'quv materiallarini (testlar va yozma ishlar) bajarishga asoslanadi. Dars davomida talabalar 100 ballik tizimda baholanadi. Shundan, talabning dars mashg'ulotidagi ishtiroki, mustaqil ishlar va joriy natijalar uchun 20 ball, oraliq nazorat uchun 30 ball, yakuniy nazorat uchun 50 ball beriladi. Yakuniy nazorat yozma shaklda amalga oshiriladi. Joriy, oraliq va nazorat vazifalari quyidagicha taqsimlanadi:

TALABALAR BILIMINI BAHOLASH TARTIBI

Reytingni baholash turarlari	Maksimal ball	Bajariladigan topshiriqlar	Topshiriqlarni bajarilish muddati*
Joriy nazorat, shundan	20	O'quv jarayonining jadvali bo'yicha	Jadvali bo'yicha
Amaliy mashg'ulotlardagi faolligi	8	fanning xususiyatidan kelib chiqqan holda, mashg'ulotlarda og'zaki so'rov, test o'tkazish, suhbat, nazorat ishi, keys stadi, kazus yoki	Fanning dars jadvalidagi auditoriya vaqtiga mos holda

Ta'lim natijalari (TN)

Bilimlar jihatidan:

TN1	Fanni o'zlashtirishda talaba qadimgi davrdan boshlab hozirgi davrgacha iqtisodiy fikr, g'oyalari, qarashlar, kontsepsiyalar va ta'limotlar mazmunini, mohiyati va ularning rivojlanishi va bugungi kundagi ahamiyati mantiqiy va tarixiy kelma-ketlikda bilishi kerak.
TN2	O'zbekiston Respublikasining erkin bozor munosabatlariga o'tish xususiyatlari, milliy bozor iqtisodiyotini shakllantirish va vujudga keltirish to'g'risidagi iqtisodiy kontsepsiyalar haqida ma'lumotga ega bo'lishi lozim. Albatta, bugungi va erangi kun muammolarini to'la hal etishda o'tgan asr iqtisodchilaridan barcha savollarga tayyor javob topish qiyinligi aniq, ammo o'tgan donishmandlarning fikr-mulohazalari hozirgi va kelajak to'g'risida to'g'ri xulosa chiqarish uchun yaxshi imkoniyat beradi.
TN3	iqtisodiy atamalar, kontsepsiya va nazariyalarni bilishi va tushunishi kerak;
TN4	iqtisodiy ma'lumotlarni qayta ishlash jarayonida asosiy iqtisodiy ko'rsatkichlardan foydalana olishi kerak;
TN5	iqtisodiy tahlil qila olishi zarur;
TN6	iqtisodiy g'oyalarni yozma ravishda mantiqiy va aniq tasvirlay olishi kerak;
TN7	iqtisodiy tadqiqot olib borishda iqtisodiy kontsepsiyalarni qo'llay olishi shart.
Fan mazmuni	
M1	Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)
M1	Iqtisodiy ta'limotlar tarixi fanining predmeti va o'rganish usuli
M2	Qadimgi dunyo iqtisodiy ta'limotlar
M3	Feodal jamiyati va uning emirilishi davridagi iqtisodiy ta'limotlar
M4	O'ra Osiyodagi temuriylar davrigacha bo'lgan iqtisodiy g'oyalar
M5	Amir Temur va temuriylar davridagi iqtisodiy g'oyalar va iqtisodiy siyosat
M6	Merkanilizm iqtisodiy ta'limotining mohiyati va ahamiyati
M7	Angliya va Fransiyada klassik (muntoz) maktabning shakllanishi
M8	Klassik iqtisodiy maktabning to'la shakllanishi. Adam Smit va David Rikardo iqtisodiy ta'limotlari
M9	Klassik iqtisodiy maktabga muqobil g'oyalarining mohiyati
M10	Bozor iqtisodiyotiga muxolif-sotsialistik yo'nalish mohiyati va uning tarixiy taqdiri
M11	Marjinalizm ta'limoti va neoklassik iqtisodiy maktablar
M12	Institutsionalizm yo'nalishining mohiyati va ahamiyati
M13	Neoliberalizm g'oyalarning mohiyati va ahamiyati. Nomukammal taqabot bozori nazariyalari Jon Meynard Keyns talimoti va neokeynschiilik
M14	Hozirgi zamon iqtisodiy ta'limotlari evolyutsiyasi
M15	Jahon xo'jaligi to'g'risidagi iqtisodiy g'oyalar

Fan mazmuni

Mashg'ulotlar shakli: Amaliy (A)

A1	Iqtisodiy ta'limotlar tarixi fanining predmeti va o'rganish usuli	
A2	Qadimgi dunyo iqtisodiy ta'limotlar	
A3	Feodal jamiyati va uning emirilishi davridagi iqtisodiy ta'limotlar	
A4	O'rta Osiyodagi temuriylar davrigacha bo'lgan iqtisodiy g'oyalar	
A5	Amir Temur va temuriylar davridagi iqtisodiy g'oyalar va iqtisodiy siyosat	
A6	Merkantilizm iqtisodiy ta'limotining mohiyati va ahamiyati	
A7	Angliya va Fransiya klassik (muntoz) maktabning shakllanishi	
A8	Klassik iqtisodiy maktabning to'la shakllanishi. Adam Smit va David Rikardo iqtisodiy ta'limotlari	
A9	Klassik iqtisodiy maktabga muqobil g'oyalarning mohiyati	
A10	Bozor iqtisodiyotiga muxolif-sotsialistik yo'nalish mohiyati va uning tarixiy taqdiri	
A11	Marjinalizm ta'limoti va neoklassik iqtisodiy maktablar	
A12	Institutsionalizm yo'nalishining mohiyati va ahamiyati	
A13	Neoliberalizm g'oyalarning mohiyati va ahamiyati. Nomukammal raqobat bozori nazariyalari Jon Meynard Keyns talimoti va neokeynschiilik	
A14	Hozirgi zamon iqtisodiy ta'limotlari evolyutsiyasi	
A15	Jahon xo'jaligi to'g'risidagi iqtisodiy g'oyalar	

	Mustaqil ta'lim (M)	Soat
1	amaliy mashg'ulotlarga tayyorlov ko'rish, uyga vazifalarni bajarish, o'zlashtirish	15
2	mavzular bo'yicha test,krasvord tayyorlash	10
3	mavzularni o'quv adabiyotlari yordamida mustaqil o'zlashtirish	30
4	ilmiy maqola va tezislarni tayyorlash	25
5	Berilgan mustaqil ta'lim mavzulariga oid taqdimotlar tayyorlash	10
	Jami:	90

	Asosiy adabiyotlar
1.	Hunt E.K. and Mark Lautzenheiser. History of Economic thought. Copyright by M. E.Sharpe, Inc.2011
2.	Jurgen Georg Backhaus. Handbook of the History of Economic thought. Insights on the Fouders of Modern Economics. Springer Science Business Media, LLC.2012

3.	Tashmatov Sh.X., Xasanxonova N.I. Iqtisodiy ta'limotlar tarixi. O'quv qo'llanma. T. "IQTISODIYOT DUNYOSI", 2021. - 470 b.
4.	Razzoqov A., Toshmatov Sh., O'tmonov N. Iqtisodiy ta'limotlar tarixi. Darslik. (lotin yozuvida).-T."Iqtisod va moliya", 2007.-320
5.	Tashmatov Sh., Asatullaev X., Allaberganov Z. Iqtisodiy ta'limotlar tarixi Darslik.-T."Iqtisod va moliya", 2019.
	Qo'shimcha adabiyotlar
1.	2017-2021-yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustivor yo'nalishi bo'yicha harakatlar strategiyasi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil7-fevraldagi PF -4947 sonli Farmoni.
2.	Mirziyoyev Sh. M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. T. I. - Toshkent: O'zbekiston, 2017.
3.	Razzoqov A., Toshmatov Sh., O'tmonov N. Iqtisodiy ta'limotlar tarixi. Ma'ruza matni. (lotin yozuvida).-T.TDIU 2007.-256
4.	Razzoqov A. O'rta Osiyo mutafakkirlarining iqtisodiy g'oyalari. O'quv qo'llanma. T.TDIU 2009.-270
5.	Razzoqov A.Nobel mukofoti laureantlari (iqtisodchilar).T., 2009
6.	Tashmatov Sh., Xasanxonova R. Iqtisodiy ta'limotlar tarixi. O'quv qo'llanma. T., Iqtisod -moliya. 2019.
	Internet saytlari:
1.	www.gov.uz.
2.	www.edu.uz.
3.	www.ziyoue.uz.
4.	www.uz24.uz
5.	www.lex.uz
6.	www.strategy.uz

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- faning mohiyati va mazmunini to'liq yoritishga erishgan bo'lsa;
- faning mohiyati va mazmunini bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon etgan bo'lsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olishga;
- konseptga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajarishga bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzularidan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa.